

Barne- og familiedepartementet

Deres ref.
20/1243

Vår ref.
20/1696 - TJU

Dato
17.06.2020

Høring - kompetanse i barnevernet, varsling til fornærmede og etterlatte, og regulering av bruk av sakkyndige i barnevernet

Vi viser til Barne- og familiedepartementets brev 30. mars 2020 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet har følgende merknader:

I forslaget til ny § 6-7 c i barnevernloven er det i andre ledd sagt at institusjonens leder eller dennes stedfortreder skal treffe «vedtak» etter første ledd om fornærmede eller etterlatte som er gitt informasjon etter § 6-7 b, skal informeres om barnets fravær fra institusjonen og når institusjonsoppholdets avsluttes. I tredje ledd heter det videre at barnet og de som har foreldreansvaret, kan påklage vedtak etter første ledd til fylkesmannen etter reglene i forvaltningsloven. Bakgrunnen for dette er omtalt på side 39 i det aktuelle høringsnotatet, der det uten videre slås fast at

«Beslutningen om at fornærmede eller etterlatte skal varsles om fravær, er et enkeltvedtak.»

Det er ikke opplagt for oss at en slik beslutning er «bestemmende for rettigheter eller plikter» for den aktuelle personen, jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav a og b. Trolig må dette eventuelt knyttes til at det gjøres unntak fra taushetsplikten. I en senere proposisjon bør det sies noe mer om dette spørsmålet. Loven kan i alle tilfeller fastsette klagerett over beslutningen om å informere fornærmede eller etterlatte.

I lovforslaget § 6-7 c tredje ledd heter det at det kan klages «etter reglene i forvaltningsloven», utenom at klagen skal fremmes direkte for fylkesmannen. På side 39 i høringsnotatet heter det imidlertid at

«Ungdommen skal informeres om vedtaket, og det skal tilstrebes at det gjøres i så god tid at ungdommen har en reell adgang til å påklage vedtaket og få klagen realitetsbehandlet før fraværet skjer. Dersom tidsmessige forhold gjør det nødvendig, kan ungdommen informeres muntlig om at det er besluttet varsling, og forespørres om han/hun ønsker å påklage dette. Dersom det fattes vedtak om varsling ved rømming, vil det være vanskelig å gi ungdommen mulighet til medvirkning før varselet gis.»

Det vil trolig ikke være i samsvar med forvaltningsloven at det kun skal «tilstrebes» at ungdommen får en reell mulighet til å påklage vedtaket og få klagen realitetsbehandlet. Dessuten vil det avgjørende momentet være at klagebehandlingen gjennomføringen før det gis informasjon til de fornærmede eller pårørende, og dette vil i utgangspunktet trolig skje før fraværet starter.

Det er i utgangspunktet heller ikke i samsvar med reglene i forvaltningsloven å orientere muntlig om en avgjørelse og i forbindelse med dette spørre om vedkommende ønsker å klage. Et enkeltvedtak skal normalt være skriftlig, jf. forvaltningsloven § 23, og klagefristen er tre uker, jf. § 29 første ledd. En eventuell muntlig underretning om et vedtak må skje i samsvar med forvaltningsloven § 27, men dette skal ikke være en normalordning. Det er ikke sagt noe i høringsnotatet om dette. Vi kan for øvrig ikke se at forslaget omfattes av de særlige klagereglene i forvaltningsloven §§ 14 eller 15.

Dersom det skal være aktuelt med slike avvikende ordninger som høringsnotatet synes å legge opp til, bør dette således tas inn i lovteksten, men vi anbefaler ikke noen slik løsning. En eventuell klagerett over avgjørelser om å gi informasjon til de fornærmede eller pårørende ved fravær fra en barneverninstitusjon og når institusjonsoppholdets avsluttes bør i utgangspunktet følge forvaltningslovens regler. Eventuelt kan det fastsettes en kortere klagefrist eller gjøres andre tilpasninger. For øvrig bør de nye reglene i barnevernloven utformes slik at det kan gjennomføres klagesaker før det gis informasjon.

Vi slutter oss til at det vil være vanskelig å gjennomføre noen klagesak eller annen medvirkning fra ungdommen dersom det skal informeres i forbindelse med rømming eller lignende ureglementært fravær. Dersom det generelt skal kunne klages over avgjørelser om å gi informasjon, men ikke når det informeres i forbindelse med rømming eller lignende, må dette imidlertid fastsettes i loven.

Det er ikke behov for å si i et eget ledd i § 6-7 c at informasjonen til fornærmede eller etterlatte skal gis så snart som mulig. Dette kan tas inn i første ledd.

Vi har utover dette ingen merknader.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Toril Juul
departementsrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur